

GRONDHOUDING

‘Friso neemt ons in *Grondhouding* mee naar de kern van de jeugdzorg. Hoe kunnen wij allemaal geluksmakelaars zijn voor kinderen, jongeren en gezinnen? Door voorbij de formele regels, instrumenten en protocollen te stappen die ons beperken, en betekenisvolle relaties aan te gaan en elke dag uit te zoeken wat hen sterker maakt, veerkracht geeft, toekomstperspectief biedt en geluismomentjes brengt. *Grondhouding* is een oproep aan beleidsmakers, politici, bestuurders en andere beslissers om een omgeving te creëren waarin deze geluksmakelaars kunnen opstaan. Een must-read voor iedereen die werkt aan betere, liefdevollere en meer gezinsgerichte jeugdzorg.’

Leon Noorlander, directeur Jeugdzorg Nederland

‘*Grondhouding* raakt mij diep, omdat het eindelijk hardop zegt wat te lang is genegeerd. *Grondhouding* legt bloot waar het in de jeugdzorg werkelijk misgaat: niet in de intenties, maar in de houding. In hoe we kijken, in hoe we luisteren, in hoe snel we oordelen. Als ervaringsdeskundige weet ik hoe het voelt om niet gezien te worden, om gereduceerd te worden tot gedrag, dossier of probleem. En als politicus weet ik hoe systemen zichzelf beschermen, zelfs als ze mensen beschadigen. Dit boek durft die spanning aan te kijken. Zonder te verzachten en zonder weg te kijken. Wat mij bewondering afdwingt, is de radicale eenvoud van dit boek. Het zegt: voordat je iets dóét, moet je er zijn. Aanwezig. Betrouwbaar. Mens. Het vraagt professionals om te stoppen met fixen en te beginnen met verdragen. Om niet meteen te verklaren, maar eerst te erkennen.

Grondhouding zou verplichte kost moeten zijn voor iedereen die werkt met jongeren. Voor bestuurders, voor beleidsmakers en voor politici. Omdat echte verandering niet begint bij nieuwe regels, maar bij de vraag: wie ben ik tegenover de ander? *Grondhouding* is misschien wel een moreel appel aan ons allemaal: zolang de basishouding in de jeugdzorg wordt gedicteerd door controle, faalt het systeem. Dit boek maakt helder dat alleen een grondhouding die is gebaseerd op aanwezigheid, vertrouwen en menselijkheid werkelijk verschil maakt.’

Faith Bruyning, oud-politicus nsc en ervaringsdeskundige

‘Sinds ik Tweede Kamerlid ben en me ging bezighouden met jeugdzorg en jeugdbescherming, krijg ik regelmatig berichten van jongeren. Vaak is het een verzoek om hulp, maar ze benaderen me ook om gehoord en serieus genomen te worden. Als ik jongeren met wie het nu goed gaat vraag wat hen geholpen heeft, is dat bijna altijd ‘die ene hulpverlener (of leraar, sportcoach, steunpersoon) die mij zag’. Het gaat altijd om de persoon die ziet wie je bent en wat je kunt. Die je niet reduceert tot je probleem of de fouten die je hebt gemaakt. In dit boek van Friso zie ik deze lessen terug. *Grondhouding* is geschreven vanuit ervaringskennis om samen de uitdagingen van het leven op te pakken.’

Lisa Westerveld, Tweede Kamerlid voor GroenLinks-PvdA

‘Als kind kreeg ik waarden mee, zoals respect voor de ander, optimisme en vertrouwen in jezelf en in de ander. Samen vormden ze mijn persoonlijke grondhouding. In mijn professionele ontwikkeling voelde het alsof ik voornamelijk allerlei wetten, protocollen en richtlijnen moest toepassen en mijn grondhouding er niet toe deed. Pas tijdens mijn werk als bestuurder in de jeugdbescherming vond ik mijn eigen waardenkompas weer terug, geholpen door de schrijvende verhalen van gezinnen en door mensen als Friso.

Friso's *Grondhouding* raakt mij vooral omdat het hoop biedt. Friso werkt het begrip grondhouding uitgebreid en degelijk uit. Hij reikt theorie aan en beschrijft meteen hoe je die kunt gebruiken om je te laten nadenken over jezelf en te oefenen in je dagelijks werk. Met zijn boek laat hij zien dat het mogelijk is om in de jeugdzorg te werken vanuit vertrouwen, optimisme en gelijkwaardigheid.’

Nelleke Groenewegen, pedagoog/bestuurder/toezichthouder in de jeugdzorg/
jeugdbescherming/onderwijs

‘Als ik *Grondhouding* lees, verbindt het mij ook met de huidige samenleving. Als we allemaal wat meer vanuit deze grondhouding als volwassenen elkaar willen begrijpen en met elkaar omgaan, zouden we echt minder wij/zij hebben en zou het bijdragen aan een menselijkere en veerkrachtigere samenleving!’

Ronnie van Diemen, kinderarts, voormalig voorzitter Jeugdzorg Nederland en
directeur-generaal Curatieve Zorg bij het VWS

‘In *Grondhouding* verwoordt Friso krachtig vanuit het perspectief van de jongere, één fundamentele opdracht: zie mij. En nee, zeg nu niet: “Dat doe ik al.” Want wat Friso vraagt, is in feite een radicale omslag in denken en handelen van de hulpverleners. *Grondhouding* is een anker. Een boek dat uitnodigt om samen stil te staan, te leren, te reflecteren en bewust te kiezen voor verandering.’

Els Bijman, JIMwerkt en teammanager & projectleider JIMpact

‘Wat ik het meeste hoor van jongeren die met jeugdzorg te maken hebben, is dat ze zich niet gehoord en gezien voelen. *Grondhouding* helpt om precies daar te beginnen: bij hoe je luistert, hoe je aansluit en hoe je begrenst zonder de verbinding te verliezen. Onze eigen ervaring met het bouwen aan een klimaat van aandacht bevestigt precies dit: relationele veiligheid is geen “extra”, maar het fundament. Ik hoop dat hulpverleners zich door dit boek laten voeden en uitdagen. En dat bestuurders de voorwaarden creëren waarin deze manier van werken echt kan gedijen.’

Margot van den Broek, directeur Het Vergeten Kind

‘Het boek ademt betrokkenheid, zorgvuldigheid en een oprechte wens om anderen verder te helpen. Dat voel je op elke pagina, en precies dat maakt het de moeite waard om gelezen te worden.’

Nicoline den Ouden, adviseur OT en landelijk ambassadeur Aanpak 16-27

'*Grondhouding* is in één adem uit te lezen, maar het is tevens als studieboek en naslagwerk zeer bruikbaar. *Grondhouding* biedt een complete blik op de wereld die schuilgaat achter onze manier van reageren op het zichtbare gedrag van jongeren. Ondersteund door krachtige theorieën en doorspekt met toegankelijke en soms zelfs confronterende oefeningen, kan iedereen die jongeren in lastige situaties begeleidt dit boek als manual aan z'n repertoire toevoegen. Het is een compleet, maar vooral hoopvol boek, niet alleen vanwege een waardevol uitgangspunt voor een betekenisvolle blik op gedrag, maar ook voor jouw onmisbare rol als begeleider en uiteindelijk de focus op een proces van persoonlijke maar vooral gezamenlijke groei van zowel jongeren als jezelf. In het boek lees ik met regelmaat "het grootste cadeau dat je de ander kunt geven is..." met een treffende boodschap. Ik denk dat het grootste cadeau dat je een ander kunt geven dit boek is.'

Bart Heeling, leraar, gedragsspecialist en trainer traumasensitief onderwijs

'Met *Grondhouding* verschuift de aandacht van problemen naar mogelijkheden, van gedrag naar talent. Het nodigt uit om jongeren te benaderen vanuit vertrouwen, met aandacht voor wat jij denkt en voelt – omdat dat doorwerkt in hoe je handelt. Een waardevolle bijdrage aan hoe we jongeren écht verder helpen in jeugdzorg, onderwijs en sociaal domein!'

Mascha Struijk, grondlegger Professional vanuit je hart, auteur, spreker, podcasthost in (jeugd)zorg, onderwijs en sociaal domein

'Goede jeugdzorg en jeugdhulp zit niet in plannen, systemen of financiering, maar in de grondhouding van professionals op de vloer, én van managers, bestuurders en politici. Friso laat met *Grondhouding* overtuigend zien waarom die houding cruciaal is en biedt concrete handvatten om haar te ontwikkelen. Dat is niet alleen in het belang van jongeren, maar draagt ook bij aan het werkgeluk van professionals.'

Krijn ten Hoven, journalist Jeugd en Rechtsbescherming

'*Grondhouding* is een inspirerend handboek dat de jeugdzorg terugbrengt naar de essentie: de mens achter het gedrag. Met theorie, oefeningen en reflectie laat Friso van Doesburg zien hoe je als professional ruimte creëert voor mogelijkheden. Bijzonder waardevol is de nadruk op zelfzorg: jij bent het instrument.'

Shevin Zengin, advocaat Jeugd- en familierecht

'*Grondhouding* laat zien wat werkelijk nodig is in het werken met jongeren: niet de protocollen, maar de relatie. Het boek is herkenbaar en inspirerend en sluit naadloos aan bij waar wij in De Glind voor staan: professionele nabijheid, gedragen door gewone menselijkheid. Het nodigt uit om zelf een geluksmakelaar te zijn.'

Henk Jonker, bestuurder Stichting Jeugddorp De Glind

‘*Grondhouding* raakt de kern. Het is géén methode of techniek, maar een fundamentele manier van zijn in het contact met jongeren. Hoe je kijkt, luistert en aanwezig bent – juist als het spannend wordt. Pas wanneer die grondhouding klopt, kunnen methodieken werkelijk werken.’

Kitty de Bruin, trainer en spreker, werkzaam in de pleegzorg.

‘Niet eerder werd ik zo geraakt door een boek voor professionals. *Grondhouding* gaat over de kern van het zijn: het zijn van de jongere én van jou als professional. Het gedachtegoed van de geluuksmakelaar met de focus op potentie in plaats van tekort, voelt als de kiem vanwaaruit we de jeugdzorg opnieuw kunnen opbouwen. Na het lezen van *Grondhouding* overheerst bovenal hoop.’

Erik ten Hove, directeur jeugdhulpregio JeugdFV

‘Friso van Doesburg maakt invoelbaar waarom verandering niet begint bij “nog beter handelen”, maar bij innerlijke afstemming en aanwezigheid. *Grondhouding* is geen methode, maar wat voorafgaat aan alles wat we doen. Het is een spiegel die uitnodigt tot reflectie en ons eraan herinnert dat werken met jongeren altijd begint bij onszelf.’

Wico Mulder, jeugdarts en netwerkadviseur Mentale Gezondheid

‘Als je al lang voelt dat het hapert, dat ons systeem van hulp, protocollen en probleemanalyses niet werkt, kan *Grondhouding* voor jou het verschil maken. Vol slimme inzichten, praktische oefeningen en om in één adem uit te lezen. Zodat we weer ons werk kunnen doen waarvoor het is bedoeld, en we met elkaar het systeem kunnen veranderen. Voor alle beleidsmakers, hulpverleners, docenten, jongerenwerkers, (pleeg)ouders en eigenlijk voor iedereen.’

Hannah van Norden, projectleider en kwartiermaker in het Sociaal Domein op het gebied van zorg en veiligheid

‘*Grondhouding* is geschreven vanuit het perspectief van de jeugdzorg, maar is razend interessant voor iedereen die zich met coaching en opvoeding bezighoudt of op zoek is naar nuchtere maar diepgaande zelfreflectie. Friso maakt een knappe synthese van veel belangrijke ontdekkingen die de laatste jaren gedaan zijn over de wisselwerking tussen lichaam en geest.’

Monique Meeuwisse, organisatiepsycholoog en bestuursadviseur

‘Dit inspirerende boek is een uitdaging voor iedereen die met mensen werkt. De mens écht zien, want anders kijken is anders doen. Dat vraagt moed: moed om van reflex naar reflectie te gaan en om te kunnen verdragen en vertragen.’

Gerjanne Kleen, bestuurder JP van den Bent stichting

Grondhouding

voor iedereen die
werkt met jeugd

*Van
label naar
potentieel*

Friso van Doesburg

*Hoewel dit boek is geschreven voor professionals die
werken met jongeren, draag ik het op aan mijn moeder.*

*Omdat zij door uiteenlopende gebeurtenissen
nooit werkelijk is gezien, en daardoor nooit tot
haar volle potentieel heeft kunnen komen.
Zij leeft al jaren gevangen in een zorgsysteem
waaruit zij niet meer los lijkt te komen.*

Friso van Doesburg

Uitgever: S2uitgevers

Tekst: Friso van Doesburg

Omslagillustratie, ook in binnenwerk: Anne Stooker, annestooker.com

Ontwerp, tekeningen en boekverzorging: Ap van Rijsoort, scribent.nl

Redactie: Ap van Rijsoort, scribent.nl

Correctie: Marcella Rijntjes

Foto auteur: Merette Kuijt

Druk en afwerking: PrintSupport4U

ISBN 978 94 925 2824 7

NUR 774

Eerste druk: maart 2026

www.s2uitgevers.nl

© 2026 Friso van Doesburg

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het gebruik van AI-technologie, tekst- en datamining van (delen) van deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Inhoud

Woord vooraf	13
Door Pim Croiset van Uchelen	
Inleiding	15
1. De kracht van een nieuw perspectief	19
Van onzichtbare lagen naar het hele verhaal: de mens achter het gedrag zien	
2. De ontmoeting	63
De eerste ontmoeting als fundament: veiligheid, verbinding en aanwezigheid	
3. Emoties en gevoelens	113
De taal van het lichaam: inzicht in emoties, triggers en zelfregulatie	
Pauze	161
<i>Kalmte in vier tellen</i>	
4. Geluksmomenten	165
Herstel van binnenuit: de kracht van positieve ervaringen	
5. Netwerk	191
Van eiland naar eilandengroep: steunende relaties in kaart brengen en versterken	

Tussenbalans	211
Reflectie en vooruitblik	
6. Talentontwikkeling	215
Het ontdekken en stimuleren van individuele talenten: een praktische benadering	
Tussenopdracht	251
7. Zelfzorg	255
Zorg voor jezelf op vier niveaus: fysiek, emotioneel, cognitief en spiritueel	
8. Perspectief	275
De oogst van jouw reis: integratie, invloed en inspiratie voor de toekomst	
Afsluiting	289
Slotwoord	291
Bronnen	295

Woord vooraf

Dit boek is een genoegen om te lezen. Het laat helder zien wat veel professionals allang voelen: dat grondhouding belangrijker is dan methodiek. Vanuit mijn ervaring als bestuurder herken ik hoe in de praktijk juist die grondhouding het verschil maakt – of het nu gaat om inspireren, vertragen, luisteren of vertrouwen winnen.

In de jeugdzorg gaat het zelden mis op methodiek en procedures, maar des te meer op een verkeerde grondhouding. En dát maakt dit boek zo waardevol: het geeft woorden, richting én praktische invulling aan een kracht die zelden zo precies beschreven is.

Bijzondere lof heb ik voor het hoofdstuk over rituelen als bron van rust en geluk, en voor de centrale plek van talentontwikkeling. Professionals moeten, wat mij betreft, over hun eigen schaduw heen stappen. Voor een begaafde panfluitspeler moet het bespelen van de panfluit tot iets groots worden verheven. Het is essentieel dat jongeren gezien worden in hun kracht – dat maakt het verschil tussen overleven en bloeien.

Bij het lezen moest ik ook denken aan een uitspraak van de Japans-Amerikaanse zenmeester Shunryu Suzuki: 'De leer die op papier staat, is niet de ware leer. Een geschreven leer is slechts voedsel voor je hersenen. In de juiste houding zitten en staan is de ware leer.'

Pim Croiset van Uchelen

bestuurder van Partners voor Jeugd

Hoe dieper je wortels, hoe hoger de boom.

– Vrij naar Carl Gustav Jung

Inleiding

Hoe kan een professional die werkt met jongeren betekenisvol nabij zijn? Welke houding zorgt ervoor dat jongeren zich gezien, gehoord en begrepen voelen – zelfs als hun leven ingewikkeld is? En hoe draag je bij aan veerkracht, zodat een jongere én jijzelf beter leert omgaan met de ervaringen die het leven brengt?

Ik geloof in het diepst van mijn ziel dat we heel en gezond geboren worden. Maar door moeilijke, soms verschrikkelijke gebeurtenissen kunnen we het geloof in onszelf verliezen. Niet omdat we zwak zijn, maar omdat we nog niet genoeg bewustzijn hebben ontwikkeld of vertrouwen in onszelf hebben verankerd om met deze ervaringen om te gaan.

Na de publicatie van mijn boek *Uit Huis* ontstond een beweging die groter werd dan ik had verwacht: een beweging van herkenning, erkenning en hoop. Lezingen, trainingen en ontmoetingen met allerlei professionals en jongeren maakten één ding duidelijk: er is behoefte aan ruimte voor de mens achter de rol. Voor het hart achter het handelen.

Grondhouding vormt de verdieping op die beweging. Dit praktijkgerichte boek is bedoeld voor alle professionals die met jongeren werken: jeugdzorgmedewerkers, jongerenwerkers,

jeugdartsen, advocaten, docenten en beleidsmakers. De kernboodschap is helder: niet de methode, maar de houding van de professional is vaak doorslaggevend voor het verschil dat je maakt.

Dit boek en het bijbehorende model zijn ontstaan vanuit een diepgewortelde persoonlijke reis in mijzelf, gevoed door de wens om bij te dragen aan positieve gezondheid, relationele veiligheid en spirituele ontwikkeling. Dit alles in een werkveld en samenleving waar deze waarden soms onder druk staan. Waarin jongeren te maken krijgen met complexe omstandigheden, en professionals dagelijks voor de uitdaging staan om niet alleen te handelen, maar ook te blijven voelen.

Met theoretische kaders, herkenbare voorbeelden en concrete handvatten ontwikkel je een benadering die jongeren en gezinnen helpt dichterbij zichzelf te komen. De nadruk ligt op het actief ontdekken en benutten van potentieel, het ontwikkelen van vaardigheden die helpen deel te nemen aan de samenleving, en het creëren van positieve ervaringen en authentieke verbindingen – mét oog voor je eigen welzijn. Niet door harder te werken, maar door bewuster en betekenisvoller te handelen.

In de komende hoofdstukken vind je niet alleen theoretische onderbouwing, maar ook concrete oefeningen en reflectievragen die je meteen kunt toepassen in je dagelijkse praktijk. Zo draag je bij aan wat we samen willen: een gezondere, eerlijkere en meer verbonden samenleving – te beginnen bij de jeugd én bij jezelf.

Met *Grondhouding* wil ik bijdragen aan het vergroten van dit bewustzijn en het versterken van dat vertrouwen – bij professionals, maar net zo goed bij de jongeren en gezinnen die zij begeleiden. Tegelijkertijd is dit boek een uitnodiging om de leergang *Grondhouding* te volgen én zelf door te geven. Zo bouwen we samen aan een samenleving waarin ieder mens de ruimte krijgt om tot bloei te komen.

Doe je mee?

In dit boek hebben we ervoor gekozen om naar de jongere als mannelijk te verwijzen, om veelvuldige formuleringen als 'hij of zij' en 'hem of haar' te vermijden. De lezer wordt verzocht om dergelijke verwijzingen uiteraard te interpreteren als betrekking hebbend op alle geslachten.

Ook breng ik een aantal jongeren uit mijn eigen praktijk ter sprake. Hun namen en details heb ik zodanig aangepast dat de anonimiteit van de betrokken personen gewaarborgd is.

1

De kracht van een nieuw perspectief

Van onzichtbare lagen naar het hele verhaal:
de mens achter het gedrag zien

Het aantal jongeren die worstelen met hun mentale gezondheid neemt in Nederland al jaren toe. Een deel van deze jongeren heeft te maken met heftige en complexe maatschappelijke problemen die grote gevolgen hebben voor het leven en de toekomst van de jongere zelf, maar ook op zijn omgeving. Het begeleiden en helpen van deze jongeren is geen eenvoudige taak. Te veel jongeren die door uiteenlopende gebeurtenissen in de jeugdzorg belanden, blijven dan ook – soms noodgedwongen – lang gevangenzitten in het zorgsysteem, en krijgen een diagnostisch label zonder dat er significante verbetering in hun situatie plaatsvindt. Dat moet veranderen. Want iedere jongere verdient een toekomst die niet wordt beperkt door zijn verleden of omstandigheden.

Een belangrijk inzicht dat we in *Grondhouding* centraal stellen, is dat we in de hulpverlening de focus op de problemen,

labels en tekorten moeten loslaten en ons in de begeleiding van de jongere dienen te richten op de mogelijkheden die in ieder mens aanwezig zijn. Dat betekent niet dat we de problemen en het verstoorde gedrag negeren, maar dat we ervoor moeten openstaan dat herstel, heling en groei in de potentie van de jongere zelf verborgen liggen.

In dit boek onderzoeken we hoe we in de jeugdzorg én als samenleving een verschuiving kunnen maken: van de nadruk op tekorten naar een focus op potentie. We nemen je mee op een reis waarin je ontdekt hoe een **grondhouding** – de manier waarop je kijkt, denkt en aanwezig bent – de basis vormt. Vanuit die houding kun je doen wat ertoe doet: kansen creëren, perspectief openen en jongeren helpen hun kracht te hervinden. Het is een houding die iedereen kan en moet aannemen, ongeacht je rol of functie.

Dit eerste hoofdstuk legt daarvoor het fundament. We reiken geen regels of protocollen aan, maar een basis van betekenisvolle aanwezigheid.

De harde cijfers die om verandering vragen

Eerst concentreren we ons op de verontrustende feiten – niet om er moedeloos van te worden, maar om scherper te zien waar onze opdracht ligt. Want hoe uitzichtloos een situatie ook lijkt, er is altijd iets om op te bouwen. En dat begint bij de manier waarop we kijken.

De cijfers laten zien hoe groot de uitdagingen zijn waar jongeren in Nederland mee geconfronteerd worden.

In dit boek gebruik ik de term 'jongeren' als verzamelbegrip voor de doelgroep waarmee professionals in de jeugdzorg en het sociaal domein werken. De onderliggende cijfers zijn gebaseerd op verschillende onderzoeken en hanteren soms een andere leeftijdsrange, maar laten consistent hetzelfde zien: de druk op jongeren is groot en groeit.

Kerncijfers jongeren in Nederland (2023-2024)

Algemeen

- er zijn circa 4,4 tot 4,5 miljoen jongeren onder de 23 jaar in Nederland (CBS, 2024)
- 474.000 jongeren (circa 11 %) ontvangen jeugdhulp, ggz of andere vormen van ondersteuning (CBS Jeugdmonitor, 2024)

Mentale gezondheid

- circa 18 % van de jongeren (12-25 jaar) ervaart psychische klachten (CBS Gezondheidsenquête/Trimbos-instituut, 2023-2024)
- tussen de 7 en 9 % van de jongeren (16-24 jaar) kampt met langdurige depressieve klachten (CBS/NJI, 2024)
- circa 20 % van de jongeren (16-25 jaar) heeft een angst- of stemmingsstoornis (CBS Monitor Mentale Gezondheid, 2023)
- in 2023-2024 overleden circa 60-70 jongeren (10-19 jaar) door suïcide; bij jongvolwassenen (20-29 jaar) ligt het sterftecijfer rond 19 per 100.000 (CBS, 2023-2024)

- er zijn geen exacte landelijke cijfers, maar onderzoek laat zien dat een aanzienlijke groep jongeren jaarlijks een suïcidepoging doet (RIVM/Trimbos-instituut)

Onderwijs en arbeid

- circa 175.000–180.000 jongeren (15-27 jaar) beschikken niet over een startkwalificatie (CBS, 2024)
- circa 8 tot 9 % van de jongeren (15-25 jaar) is werkloos (vergelijk: 3 % van totale beroepsbevolking) (CBS Arbeidsmarktmonitor, Q4 2023)
- in 2023 waren er circa 34.000 voortijdige schoolverlaters (circa 3 %) (CBS, 2024)
- circa 43.000 jongeren (15-27) jaar zijn werkloos en volgen geen opleiding (CBS Arbeidsdeelname jongeren, 2023-2024)
- circa 65 % van de jongeren vindt binnen 6 maanden na afstuderen een baan (SCP, 2024)

Sociale participatie en welzijn

- circa 25 % van de jongeren voelt zich enigszins tot vaak eenzaam (SCP/CBS, 2023)
- circa 11 % van de jongeren (16-25 jaar) ervaart ernstige, structurele eenzaamheid (CBS/RIVM, 2024)
- circa 18 % van de jongeren (16-25 jaar) maakte in het afgelopen jaar huiselijk geweld mee (CBS Veiligheidsmonitor/RIVM, 2022-2023)

Wat vertellen deze cijfers ons?

Deze cijfers vertellen een verhaal van jongeren die vastlopen in een samenleving die steeds complexer wordt. Niet omdat ze

geen potentie of talenten hebben, maar omdat maatschappelijke systemen hen belemmeren die te ontwikkelen.

Of het nu gaat om financiële druk, mentale gezondheid, discriminatie, klimaatzorgen of de zeer krappe woningmarkt: jongeren worden geconfronteerd met een opeenstapeling van uitdagingen die hun toekomstperspectief beperken. Wanneer hulpverlening vervolgens in beeld komt, ligt de nadruk te vaak op symptomen of individuele tekortkomingen, terwijl de onderliggende structurele oorzaken onopgelost blijven.

Wat jongeren nodig hebben, is een stevig fundament voor de toekomst, gebouwd op vertrouwen, perspectief en kracht.

Wat jongeren nodig hebben, is een stevig fundament voor de toekomst

De noodzaak van een perspectiefverschuiving

De huidige structuren leiden, hoe goedbedoeld ze ook zijn, vaak tot een toenemende problematiek in plaats van tot herstel. De stijgende aantallen in jeugdzorg, schulden, dakloosheid en eenzaamheid vragen om een andere aanpak: een die niet gericht is op repareren wat 'kapot' is, maar op versterken wat intact is en kan groeien.

De oplossing ligt in onze manier van kijken. Zolang we jongeren zien en benaderen als een verzameling van problemen die opgelost moeten worden, blijven we steken. De vraag moet